

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főtér 4-ik szám hává a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVAS

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

1875. második félévére

A „Kelet“ előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélsezerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

„Kelet“ kiadója.

A törvényhatóságok kike-rekítése.

II.

Kolozsvár, 1875. sept. 17.

(B—n.) Alsó-Fejér és Küküllőmegye fentartandóknak vannak véleményezve, de tetemes területváltoztatással s ezen kívül Küküllőmegye Erzsébet nevet kapna.

Hogy a két megye kikerekítésénél tetemes területváltoztatásnak kell történni, azt könnyű belátni, ha csak egy futó pillantást vetünk a térképre, mert szemünkbe fog tűnni, hogy Küküllőmegyének egy része, czélsezerűben kormányozható, ha Alsó-Fejérhez csatolattik, más része pedig, mint első czikkünkben említettük, Maros-székhez csatolandó s ez esetben ezen megye okvetetlen Segesvár-, Medgyes-székből és Felső-Fejérből kiegészítendő Erzsébetváros központtal.

A névváltoztatást merőben feleslegesnek tartjuk, de sokkal csekélyebb fontosságú kérdésnek, hogy sem felette vitakozni érdemes volna.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Irta:

Flygare Carlén Emilia.

Második kötet.

V.

A templom. — A délutáni csolnakázás. — Beszélgetés Borgensköld asszony s férje között.

(Folytatás.)

Lindfors lakóinak padja szemben volt az oltárral. A nők elhelyezkedtek, elfújták az első szent éneket s most kinyílt oldalt a szentély ajtaja. Hilda nem pillantott fel; de midőn a lelkési szózat első hangja oly mélyen oly zengzetesen érinté hallérzékét, hogy megremegett bele egész valója, ekkor felnézett és jme — az oltár előtt papi öltönyben ott állt Vallinder tiszteletet parancsoló magas alakja, szelid nyugalommal, de tele komolysággal pihentek szemei Hilda arczán. Tekintetében annyi boldogság és remény tükröződött, oly menynevei érzet, mely nem e világól való volt, hogy a leányka is egészen áthatva érzé magát általa s szívét oly különös, édes érzelmek dagaszták, egész valóját, oly kimondhatlan, de oly szent érzelem ragadta meg! Nem bírta levenni tekintetét Vallinderről. E hitszónok, ki most itt

A-Fejérhez volnának még csatolandók Küküllőmegye említett részein kívül Szász-Sebes megye, Tordamegyének egyes részei, sőt még Aranyos-széknek is a Maros felé eső része, ha némelyek nem farnagának életkérdést Tordamegye fenmaradásából.

Tordamegye fentartására vonatkozólag nem tehetjük, hogy ne ismételjük, a mi Csik-székre nézve már elmondtunk, hogy t. i. e megye is drága áron váltja meg fenmaradását, mert a domestiká terhei nagyobb mértékben fogják terhelni az adózókat itt, mint a szomszédos megyékben.

De ha már okvetetlen fenn kell tartatni a Tordamegyének, arra kellene törekedni, hogy ne csak a kiszakítandó részek pótoltságan ki, hanemjegy oly törvényhatóság kerekíttessen ki, mely kényelmesen kezelhető legyen az adózók tulterhelhetése nélkül.

Kolozsmegyének bár tetemes átalakításokon kell átmennie, czélsezerűen kikerekíthető Tordamegye egy pár ide gravitáló helységeivel és Dobokamegye alsó kerületével fel, majdnem Szamosujvárig, bele nem érve a Zilah mellett fekvő egregyi járást.

Szolnokmegyét is fentartandónak véleményezte az értekezőlet, kiegészítve Doboka egy részéből és Kővárvidék egyik felével. Ez mindenesetre helyesebb, mint a hogy jelenleg van, a midőn egész Szolnok és Kővárvidéke ugyanazon főispán alá van helyezve. Hogy a megye neve miért ne maradhatna Szolnok, s miért legyen Szamosmegye, nem értjük, de e felett kár vitakozni.

Fogaraszvidékét is fen kívánta tartani az értekezőlet, a mint a lapok hozták, de tetemesen megnagyobbítva. Nem tudjuk, merre nagyobbodik, de úgy hisszük, hogy főleg Nagy-Sink-széket lehetne ezen megyéhez csatolni, s ezen kívül Felső-Fejérből ide isjutna.

Hunyadmegyéről csak annyit tudunk, hogy az Zarándmegye egy részével fog egyesíttetni, de nem tartanók helyesnek, ha itt megállapodva, az ezen megyébe szögellő Szászváros-szék más törvényhatóságba osztatna be.

Naszód Beszterczavidékével egyesíttetne a terv szerint s hihetőleg Dobokamegye egy részét, sőt Kolozsmegyéből is a tekei járást is ide kell csatolni.

előtte térdelt s erőteljes s még is oly légy, szelid hangon olvasta fel búnelknek bevallását isten előtt, ugyanazon fiatal, életvidor ember volt e, ki csak kevéssel ezelőt oly kedves társalgónak tűnt fel neki és ki most oly nagyserűen, mint egy apostol állott ott, hogy ő magát egészen semmivé törpülni érzé tekintetének sulya alatti?

Az alatt is, míg a második zsoltári dalt elfújták a hivek, Hilda tekintete csaknem folyton Vallinderen függött; de midőn az orgona utolsó hangjai is elhangzottak s Vallinder a gyülekezet felé fordult s mély, oly zengzetes, gyönyörű hangja betölté az egész templomot, ekkor azt hitte Hilda, keblének szét kell repednie a hatalmas érzelmek sulya alatt; lehajtottá fejét s a boldogság édes könnyei nedvesíték meg arczát.

Még soha isteni tisztelet ekkora hatást nem tett reá, mint ez, melyben most vett részt.

A szószékről Vallinder oly biztossággal beszélt, melyet sokan birhatnak még rajta kívül, de egyszersmind oly lelkes tüzzel és érzéssel, mi annál ritkább s keveseknek sajátja. Áma szerencsésen eltalált középut volt ez, mely épp annyira szólt az észhez, mint a szívhez; és mely a szónok beszédét minden rendű és érzelmű ember előtt érthetővé s élvezhetővé teszi.

Nem súlyodt alá egészen a köznapi nyelv használatára, sem nem ékeskedett a retorikának mindazon alárendelt és nagyon is keresett szóvirágaival.

Szavai hit, remény és béke hirdetői voltak, mely vigaszt öntött minden nyugalom öhajító szívébe s minden hallgatója lelkét szelid szent érzelmekkel tölté el.

Midőn az isteni tisztelet véget ért s a gyülekezet kilépett a czinterem kapuján, Hilda szótlán haladott anyja mellett.

Vége Szebenvármegye alakulhatna a jelenlegi Szeben-székből s a fennebbiek szerint más megyéhez be nem osztott részeiből a Királyföldnek.

Szoláni akarunk még a székhelyekről s itt előre bocsátjuk, hogy helyesnek azt tartanók, ha a kormányzat és igazságszolgáltatás székhelye minden megyében ugyan az lenne. Azt hisszük, miszerint ezen állításunk nem szorult támogatásra. Az alakitandó tizenhárom megye székhelyei legtöbbszire nem fogják vita kérdését tenni, mert Csik-Somlyót vagy Szeredát, Udvarhelyt, M.-vásárhelyt, Szebent, Kolozsvárt, Tordát, Déést és Fogarast, mint székhelyeket nem fogja kérdés alá vonni senki, azonban a többi székhelyekre nézve vannak eltérő nézetek.

Sepsi-Szent-György és Kézdi-Vásárhely versenyezni fognak, miután a kézdi-vásárhelyi törvényszék van fentartva.

Részünkről nem tartottuk azt sem helyesnek, hogy az így történt, de még kevésbé tartanók helyesnek, ha egy megéjtett hibát egy újabb botlással akarnánk jóvá tenni, már pedig egyebeket elhallgatva, a közigazgatás központjának Kézdi-Vásárhelyre áttétele már csak költség tekintetében is káros volna, a midőn Sepsi-Szt.-Györgyön, megvannak a közigazgatás központja elhelyezésére szükséges épületek, míg Kézdi-Vásárhelyt építkezni kellene.

Besztercze és Naszód közt is lehetnének eltérő nézetek az iránt, hogy melyik legyen a törvényhatóság székhelye, ha oly nagy különbség nem volna a két város közt mind műveltség, mind helyiségek tekintetében, így azonban nézetünk szerint nem nehéz határozottan Beszterczének adni az elsőséget.

Kérdés lehet még, hogy az újonnan szervezendő Küküllőmegyének megmaradjon-e eddigi székhelye, vagy áttétessek Erzsébet városába. Részünkről határozottan az utolsó mellett nyilatkozunk, már csak azért is, mert ez az újon kikerekítendő törvényhatóságnak inkább központja.

Hunyadmegye székhelye jelenleg Déva, de azt hisszük, hogy ha igen sok költségbe nem kerül s ha Szászváros Hunyadmegyébe bekekelezetetik, inkább helyén volna a központ Szászvároson.

A mint azonban megütköztünk s megvagyunk győződve, mindenki megbotrán-

Borgensköld asszony épen letörle az utolsó könnyeket, melyeket a szép beszéd sajtolt ki szeméből s könnyedén leánya karjára támaszkodva kérdé:

— Emlékszel-e gyermekem, hogy H...ban ehez hasonló szép beszédet hallottál volna valaha?

Hilda csupán ez egyetlen szóval felelt: „soha!” — s azzal hallgatva folytatta útját, míg egyszer atyja hangját hallák megszólalni hátuk mögött, ki lihegve sietett utánuk s mondá:

— Eliz, édes öregem, nem akarod-e üdvözölni fiatal lelkészünket? — Itt jön ő is velem.

A hölgyek visszafordultak s Vallindert látták atyussal karöltve közeledni feléjük.

Az ifjú hitszónok szép férfias arczán még most is nemes nyugalom s ilhettőség ült. Borgensköld asszony szívélyesen üdvözlé őt s egyszerű meghatottsággal köszöntö meg a szép szónoklata által szerzett élvezetet. Vallinder némán hajtottá meg magát; de midőn ez csakhamar Hildához fordult, ki szótlán állt ott s hogylétéről kérdezősködött és hogy hogyan tölté idejét azon kellemes est óta, midőn oly jól mulattak együtt, Borgensköld hadnagy felhasználta az időt, suttogó hangon megkérdeni nejétől, ha nem lehetne-e egy intézni a dolgot, hogy a fiatal lelkészt meghívják ebédre? Borgensköld asszony helybenhagyólag intett fejével s azonnal Vallinderhez fordult azon kéréssel, hogy legyen szerencséjük hozzá ebédre s elkísérni őket Lindfors-ba, töltsék együtt a nap hátralévő részét.

Vallinder pár udvarias kifogást tet, mondván: hogy valóban igen gyakran van terhök-re; de e gyenge s nem is nagyon komolyan vett ellenvetések csakhamar legyőzettek a Borgensköld asszony beszédessége s a hadnagy ama megjegyzése által, hogy mentől tovább

kozott, a ki hallotta, az az: hogy vannak, kik Alsó-Fejérmegye közigazgatási központját Gyula-Fejérvára szeretnék áttétni.

Enyeden van jelenleg is a közigazgatás központja, megvannak a szükséges helyiségek — maga a város egy művelt város, kebelében az ev. ref. főtanodával, míg Gyula-Fehérvárt, ha a központot a várba helyzetetik el, (már pedig csak oda lehet) a tisztviselők csak alatt a városban kaphatván lakást, ez végtelen alkalmatlansággal és költséggel járna, mind a tisztviselőkre, mind az illető felekre nézve, Gyula-Fehérvárt csak katonai, papi- és dáco-román műveltség van, az ilyenmű műveltségek pedig igen rozsul hatnának az egész megye szellemére. Mind-ezeknélfogva azt hisszük, hogy a legvasztagabb részrehajlás kell arra, hogy valaki a közigazgatás központjának Nagy-Enyedről, Fehérvára való áttétele mellett szálljon síkra.

Elösmerjük tehát, hogy szükséges és helyes volt, hogy a belügyminister ur, a tartott értekezlet után is felvilágosíttatta magát, hisszük, hogy kapott részrehajlatlan információkat is, de kétségen kívül az értekezleten is érvényesültek némely torony-érdekek.

Most már a ministerium nem könnyű feladata részrehajlatlan bírálat alá venni a hallottakat s háttérbe szorítva minden mellekes érdeket, csupán a közigazgatás érdekeit tartva szemé előtt elkészíteni javaslatát.

— Az új kereskedelem törvénykönyv életbeléptetése tárgyában a P. N. felszólalást közölt, melyben csudálkozását jelentette ki a felett, hogy a keresk. miniszter e törvény végrehajtása tárgyában még nem bocsátotta ki rendeleteit. Ez ügyre vonatkozólag a „P. Lloyd“, a következő hiteles értesüléseket közli: A kereskedelmi miniszter szigoruan ragaszkodik azon, az országgyűlésen tett kientéséhez, hogy a kereskedelmi törvény 1876 január 1-én életbe fog lépni: legjobb reménye van, hogy ezen határidőre meg fogja tehetni az előkészítő lépéseket. A kormány azt hiszi, hogy az új keresk. törvény a csőd- és váltótörvényjavaslat elfogadása előtt is életbe léphet, hisz a törvényhozás is kiváló sürgősséggel

fognak itt udvariaszkodni a templom előtt, annál később juthatnak ebédhez, mit ő részről legalaposab oknak tart arra, hogy ne vesztessék az időt több szóváltással. Ezzel a dollog el lett döntve. Most előállott az egy ülő-sü kis szekér, s Vallinder látva, hogy csak egy helyre van hely benne, kérdé, ha a kisasszony hajt-e.

— Nem, én atyussal megyek.

— Azon esetben nem lenne-e oly szíves Hilda kisasszony, hogy velem jöjjön szekere-men? Valóban elég hosszú séta már idáig is eljöni gyalog, nem, hogy még visszamenet is megtegye ezt az útát, s reményilem kegyed nem tagadja meg kérésemet.

— De — veté ellent Hilda — atyámrá nézve igen unalmas lenne, hogy egyedül kelljen hazamennie. Nem, azt semmi esetre meg nem engedhetem.

— Ugy intézzük el hát a dolgot másképp — vágott Hilda szavába éles eszűleg Vallinder.

Ülljön Borgensköld ur az én droskám-ba, miután mind a hármán nem férhetünk el benne, s én megyek a kegyed társaságában.

Nem lesz-e ez jó így, hadnagy ur? — kérdé Vallinder az épen oda érkező Borgensköldtől, ki most csatlota volt bé a Brunét utolsó szíjját is, s inditá útnak haza felé, drága hitvesét.

— Isten mentsen, arra nincsen semmi szükség! Hilda bátran mehet önnel a droskában; mert én kapok magamnak helyet, a bro-i haszonbéről szekereben, ennek útja ugy is Lindfors mellett visz el. Értem hát nincs mit aggodnód gyermekem.

— Hisz akkor minden rendén van, — szólt Hilda mosolygva, s Vallinder feleségét őt csinos kényelmes járművébe. Miután ő is egy könnyű ugrással fenn volt, s a leány mellett helyet foglalt, megindult a menet; ha-

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közz. rodája Braun Ede hirdetményi ügynöksége, József-tér 10. sz. 1 emelet

Nyiltéri czikkpek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

fogadta a kereskedelmi törvényt, anélkül, hogy ama másik két törvény is megalkottatott volna. Ezen körülmény miatt, igaz, hogy sok ügy nem lesz kielégítően rendezve, nem egy kérdés egész megoldatlan marad, de jobb, ha az új keresk. törvény hatályba lépte által legalább a legfontosabb kérdések oldatnak meg, a leglényegesebb pontok szabályoztatnak, mint hogyha a jogbiztonság hiánya egész jelenlegi terjedelmében tartatik fenn. Így pl. jelenleg vagy kétszáz közkereseti társulat áll fenn, minden törvényes szabályozás nélkül, ezekre nézve a legnagyobb előny volna, ha főszabványait az új keresk. törvény szerint lehetne megállapítani. Ha ezen szabályozás elhalasztatnék, csupán azért, mert elavult csődtörvényünk a csőd esetére nem tartalmaz intézkedéseket, ez annyit tenne, hogy 99 kérdésre nézve lemondunk a megoldás lehetőségéről, mert a századikat nem tudjuk megoldani. — A kereskedelmi törvénykönyv életbeléptetéséhez 3 rendelet szükséges: 1. Rendelet a czéglajstromok berendezése és vezetéséről; ennek vázlatát a keresk. ministerium már hónapok ezelőt készítette el és átküldte az igazságügyi ministeriumhoz. Az igazságügyiminiszter véleményadás végett kiadta a keresk. és váltótvszék több birájának, s ezek véleménye alapján hozzájárult a rendelet alapelveihez. A javaslatot kiadják még szakértői bizottságnak, melynek tárgyalásain a horvát bán küldötte is részt veend és a mely végleg megállapítja a rendeletet. 2. Rendelet a állami kereskedelmi vállalatok czégbejegyzéséről. E rendelet alapelveit a keresk. ministeriumban egybehivott, a különféle ministeriumok tagjaiból állott bizottság augusztus 28-án állapította meg; a rendelet elkészült és ugyanezen vegyes bizottság f. hó 10-én véglegesen szövegezte is. 3 Rendelet a bíróságok illetékességéről és eljárásáról kereskedelmi ügyekben. Ezen rendelet kidolgozásához az igazságügyiminiszterium kebelében már hozzá fogtak.

Eszerint az előmunkálatok részben befejeztettek, részben foganatba vannak véve, és így bizton remélhető, hogy az új kereskedelmi törvénykönyv jövő évi január 1-én minden nehézség nélkül fog életbe léphetni.

— A képviselőház sept. 15-iki ülése

nagy érdekltséget keltett. A ház padjai s a karzatok telvék. Az ülés a bejelentésekkel s a

nem nem nagyon gyorsan haladtak előre; mert Wallinder ugy vélekedett, hogy a sebes hajtás igen nagy port ver fel a kisasszony szemébe, s azért oldalt megállott, míg a többi paraszt szeker megindultak, s nyájás biztatás mellett — csak hajtások jó emberek! bátran előre! — be várta míg azok mind eltakarodtak s csak akkor indult meg.

Ez idő alatt Polly helytt állott, ámbár nem kis fáradságba került megtartani, s a beun ülők mosolygva fordíták egymással szembe arczaikat, hogy a felszálló nagy porfelleggel inkább kikerülhessék, mely — mind Hilda állitá — így sokkal alkalmatlanabb, mint ha azonnal megindultak volna elől, s a többieket maguk után hagyták volna jónni.

— Így van az, ha az ember jót akar — szólt bele Wallinder fél tréfásan, fél komolyan.

— Ha Hilda kisasszony oly jó lesz s szét néz az uton, azonnal beláthatja, hogy jól tettük, hogy egy kicsit késedelmeztünk, mivel most sehol sincs por többé, hanem a lég tiszta, az ut szabad előttünk. Nincsen-e igazam?

— Ugy van, igaz; de egy kicsit később is fogunk hazaérni, mint a többiek.

— Oh abban nem lesz oly nagy kárunk — erősíté Wallinder s Polly gyors ügetéssel haladt előre, s tette meg a Lindfors-ig terjedő rövidke útát. Borgensköld asszony ekkor már régecske haza érkezett volt, s így az egyszerű ebéd csinosan rendbe hozva s elkészítve várt reájok. A mint leültek az asztalhoz, Borgensköld hadnagy el kezdett nagy zsebeiben keresgélni s szólt:

— Ütközben találkoztam a posta legénynyel s ugy emlékszem Hilda, a te számodra két levél is van itt.

(Folyt. köv.)

megválasztott delegátusok névsorának kihirdetésével vette kezdetét. Megválasztottak: b. Senyey és Ürményi is. A jobboldali ellenzék tegnapi értekezletén vitatta a kérdést, hogy e választásokkal mi történjék s úgy látszik, abban állapodtak meg, hogy a kép. házban erre vonatkozólag semmi nyilatkozat se tétessék. Senyey és Ürményi ma nem nyilatkoztak; valószínű, hogy a delegáció elnökénél tudatják majd elmaradásukat.

Ezután feloivastatt mind a három felirati javaslat. Mert van három. A harmadikat ma nyújták be Miletics és Polit. Ennél sértőbb s provokálóbb okmányt még nem olvastak fel a képviselőházban. Az omladina e javaslatban a federalismus mellett nyilatkozik, óvat tesz a magyar nemzet és fejedelem politikája ellen. követeli a nemzetiségi törvény revizióját, panaszkodik a magyar nemzet „szarnoksága” miatt s a harczó dőlsláv törzsek mellett bugzolkodik.

A képv. ház derűtséggel fogadta e felirat nem egy pontját, s az elnök, e moskós irat felolvasása után erőlyes és figyelmeztető rendreutasítást tett, a mely alább olvasható.

Hogy ez okmány ne nyomattassék ki: az kérdés tárgyat sem képezi, ha nincs Csanád, ki sietett magát blamirozni, „méltánossági” tekinteteket hangoztatva az omladínával szemben. Az a méltó büntetés érte, hogy helyreigazítás megczafolta őt — Madarász, Tisza K. is felszólt, kijelentve, hogy egyáltalában nem helyeselteti az ily iratok kinyomatását, mire a ház egyhanglag azt határozta, hogy az irat ne nyomattassék ki.

Ezután felszólt Horváth Lajos, a válaszfelirati bizottság elődjá. Magvas, csinos beszédet mondott, előadván a bizottság álláspontját, kifejtván az okokat, melyek miatt a szélsőbal felirata elfogadhatlan, és visszautasítván Mileticsék botor merényletét. Végszávaiban szellemes és bátor felhívást intézett a nemzethez, megjelölván az eszközöket, melyekkel állami s társadalmi bajainkból kibontakozhatunk. — E szavait zajos eljenzéssel fogadták, s mind a miniszterek, mind a ház egyéb kiváló tagjai siettek véle kezét szorítani.

A mint Horváth Lajos szavait befejezte a ház leghagyóbb része a folyosókra menekült s megkezdé beszédét Simonyi Ernő. Egész fél 2 óráig beszélt. Akkor azonban az elnök a házszabályok értelmében fejtegetései közepette félbeszakította, felhívta, hogy beszédét fejezze be, mert a házszabályok értelmében fél kettőn túl nem szólhat. Csanád arra hivatkozott ugyan, hogy a ház tovább is meghallgatja Simonyit, de Ghyecz azt felelte, hogy még a ház sem engedheti meg a továbbslást. Simonyi kénytelen volt beszédét abbahagyni.

Ezután Perczel Béle igazságügyminiszter az ungvári tvszék tárgyában tett interpellatoria felelt és kijelenté, hogy a kormány nem szándékozik rendeletét megváltoztatni. Mocásy Géza hosszabb, figyelemmel hallgatott beszédében válaszolt, arra kéri a házat, hogy a kérdést napi rendre tűzze. Nagy többség tudomásul vette a választ; a szélsőbal

s a szélsőjobb és az interpellálók ez elle n szavaztak.

A felirati vitára eddig a következő szónokok iratkoztak fel: Simonyi Ernő, Miletics, Hegyessy Márton, Polit Mihály, Madarász Jenő, Helfy, Mocári Lajos, Hegedűs László, Ragályi Nándor, Irányi és Mórics Pál.

— A közlekedési vállalatokhoz

ismét intézett egy rendeletet a közlekedési miniszter a magyar nyelv alkalmazása tárgyában. Megelégedéssel constatálja a miniszter, hogy a duna-drávai, magyar éjszakeleti és magyar nyugati vasutak már teljes érvényre emelték a magyar nyelvet a szolgálat minden ágában, de a többi hazai vasutársaságok hivatalnokai közül még egy nagy rész épen nem bírja a magyar nyelvet, nevezetesen az osztrák államvasutnál 61.5%, a déli vasutnál 52%, a tiszai- és arad-temesvári vasutnál 46%, az első erdélyinél 28.8%, az alföldinél 48.5%, a kassa-oderberginél 43.3%, a magyar keletinél 23.3%, az első magyar-galicziai vasutnál 26 1/2%, a vágvölgyinél 49%, a pécs-barcsinál 5.3%, a mohács-pécsinél 12%, s végül a két utóbbi vasut pécsi forgalmi igazgatóságánál 54%: a szolgálati személyzetből sem bírja még a magyar nyelvet az osztrák államvasutnál 53.6%, a déli vasutnál 25%, a tiszai- és arad-temesvári vasutnál 6%, az első erdélyinél 23%, az alföldinél 14.6%, a kassa-oderberginél 58%, a magyar keletinél 3%, az első magyar-galicziaiánál 19%, a vágvölgyinél 45.7%, a pécs-barcsinál 30%, és a pécs-mohácsinál 446%. Haladás a magyar nyelv megtanulásában csak az alsóbb fokú hivatalnokoknál és a szolgálati személyzetnél mutatkozik, míg a főbb hivatalnokok kevés kivétellel e tekintetben nem tettek haladást, s így provokálják maguk ellenében a kormány beavatkozását. Sajnálattal constatálja a miniszter, hogy ennél fogva az idegen ajku régiebb erők megtartására irányzott szándéka nagyrészen meghiusultnak tekinthető, mert alig tehető fel, hogy a kik a négy éven át nem tanulták meg, most a végvárídről 1876. jan. 1-jéig magukévá tegyék a magyar nyelvet. A miniszter határozottan kijelenti, hogy a kormány újabb halasztást nem enged, s a miniszter elvárja, miszerint a magyar nyelvet nem értő hivatalnokok akadályt ne képezzenek a magyar nyelv alkalmazására nézve. További emlékeztetéseket a kormány nem fog kibocsátani, hanem egyes felmerülő esetekben arra fog szorítkozni, hogy az e tekintetben kibocsátott és egyedül irányadó rendeletek szigorúan alkalmaztassanak.

— A katonabeszállásolás ügyében

a közös hadügyminiszteriumban hosszabb idő óta a magyar és osztrák hozzávalói miniszteriumokkal tárgyalásokat folytatnak, melyek eddig még nem mutathatnak fel végleges eredményt, úgy, hogy erre vonatkozólag törvényjavaslatot még nem lehetett kidolgozni. Mint-hogy azonban a katonabeszállásolás, nevezetesen példányoknál válnak felismerhetetlenné. Azt tudunk kell ugyanis, hogy a pajzscsok színe a világos szürkéből kiindulva egész a leg-sötétebb feketéig minden kigondolható fokozatán átmege a piszkos, és rézvöröses barnának s nevezetesen a nőstények, melyek a himéknel egy harmaddal hosszabbak és vastagabbak is, a leggyakrabban igen sötét köntösben jelennek meg.

Északon, hol a pajzscsokon kívül nagyobb uszó sikló *) fordul még elő, a mérges vipérák és ártatlan siklók felcserélése lehetetlen; hanem igenis délen, hol bizonyos ártalmatlan sikló (Coluber viperinus) található, mely annyira hasonló minden oldalról a vipérához, hogy azt, különösen ha mozog, a legkönnyebben össze lehet véteni avval.

Ezen eset valóban magáról a híres természetvizsgáló, Dumezil-lét történt meg mint legnagyobb ironia nagy tudományára, ki 40 évnél tovább foglalkozott a párisi fűvészkertnél, épen a hullókkal, az egy-azokról irt nyolczkötetes munkáján nagy hirt-nevet szerzett magának.

Egy Páris melletti erdei séta alkalmával ugyanis egy kigyót látott az uton keresztül siklani, melyet karsu kinézésénél fogva ártatlan siklóknak képzelve, hirtelen derékon kapott. A mint erre azonban a kigyó mutató- és hüvelyk ujján megmarta, a 70 éves ember minyárt belátta csalódását, s megtette azonnal a szükséges intézkedéseket a méreg lokálizálására, melynek daczára több napig kelle a harapás miatt gyöngélednie.

Mérges kigyóink legjobb megkülönböztető jegye egybírát épen a szájakban hordott veszedelmes készülék, mely által a forró égőv legmérgesebb kigyóival a vésses csörgöncökkel *) a legközelebbi rokonságba lépnek.

Ezeknek torka bámulatosan nagy és még sokkal nagyobbra tágitható; annyira, hogy azt

*) Tropinodotus natrix Fordító.
*) Crotalus horridus — Gruben, und Kläger-schlangen. Fordító.

sen nálunk, sok panasza ad okot, a kormány — a „P. Ll.” híre szerint — a mult országgyűlés végén benyújtott, most részben módosított javaslatot a katonabeszállásolási költségek megtérítéséről elő fogja terjeszteti a jelen országgyűlésnek is és sürgetni fogja elintézését.

A delegációk.

Budapest, sept. 14.

(A.) A válaszfelirat elintézése után a képviselőház a pénzügyminiszter exposéját fogja meghallgatni. Szombaton vagy hétfőn terjeszti elő Széll Kálmán az 1876-ki költségvetést, melynek a pénzügyi bizottsághoz utatitása után a ház több heti időre elhalasztja üléseit. Ugyanakkor delegatusai Bécsbe sietnek, hogy a törvények által reájok ruházott jogkörben tevékenységeket teljesítsék s a közös költségvetés megszavazásában az őket megillető részt érvényesítsék. Ezuttal a delegáció ülésszaka épen olyan fontos lesz ugyan következményeiben, mint az eddigieké, de folyamának érdekessége valószínűleg jóval el fog maradni elődeié mögött.

Ismeretes az 1876-ki közös budgetelőirányzat története. Mikor a hadügyi budget a hadügyminiszterium teljes jogú hivatalából kikerült s a közös ministertanácskozás elé hozott, a magyar kormány jelenlévő tagjai ámulva-bámulva tapasztalták, hogy Kuhn báró ur deficit, zavaros pénzügyi helyzet stb. daczára, csak valami huszonhárom milliónyi költség-többlettel állott elő. Magyarország államháztartásának jelen alakulata ilyen teher elfogadását nem engedte meg s kormányunk egész erőlyllyel iparkodott a huszonhárom milliót a nélkülözhetetlen összegre deválván.

Ez két okból nagyon meg volt nehezítve. Először azért, mert az osztrák kormány hajlandónak látszott a kívánt összeget megszavazni, így akarva előre megnyerni magának az udvar és katonai párt támogatását a Magyarországgal folyó közgazdasági alkudozásokban. Másodszor azért volt a magyar pénzügyminiszter helyzete megnehezítve, mert Kuhn báró ur tervezetében egy némely olyan szükséglet is szerepelt, melynek kielégítését igen fontos érdekek komoly veszélyeztetése nélkül csakugyan nem lehetett továbbra elhalasztani.

Az ágyukérdést értjük. Ezt minden áron fel kellett a jövő évi budgetbe venni s a magyar kormány végre három ministertanácsos élénk tárgyalással utatitadta a hadügyi molochnak gyomrát azzal megtölteni, hogy beleegyezett a rendkívüli szükségletnek két millióval szaporításába, míg viszont a hadügyi kormány a többi követelésektől állott el. Eképpen a huszonhárom milliónyi költség-többlet hét millióra csökkent.

Ilyen előzmények után a közös budget annyira meg lön rostálva a magyar kormány által, hogy a delegációnak minden takarékosági hajlama daczára sem igen lehet alkalma az előirányzatot lényegesebb változásokat tenni-lt-ott némi törlések eszközölhetők, egyes megsemmiféle kigyónál nem találjuk. Méregfogakon kívül azonban csak nagyon kevés és gyenge fogakat hordanak alkaljaikban, melyekkel valamely nagyobb zsákmányt kénytelenek volna komolyan csak megsérteni is, nem hogy megtudniak ragadni.

A méregfogak magokra állanak a rövid és nagyon mozgékony felső álkapcsos s bizonyos izmok által oly formán mozgathatók, hogy a száj kitátásakor az álkapocscsal derék és annak bezárása után — behajolva — hegyes szögben állanak.

Sajátságos, *) az, hogy a kigyó valamely fészkes, rugalmas és domboru felületű tagon pedálul a kar-, vagy lábáron. csak nehezen ejthet harapásával sebet, míg ellenben a szabadabban álló — (illetőleg könnyebben átfogható s a harapásnak erősebb alapot szolgáltat) — (fordító) tagok, mint a lábok kezek, s különösen ezeknek ujjai kedvencz tárgyai harapásának.

A méreg-fogakat hüvelyszerűen veszi körül a foghús, úgy, hogy azok a száj összehúzóritása alkalmával ez, és a benne elszórtan levő könnyű fogak által egészen elfedtetnek, s időnként, még használaton kívül is ujjakkal cseréltetnek fel. A párisi fűvészkert állatseregletének felügyelője állít nekem legalább, hogy a mérgekigyók kalitkájában koronként elhányt méregfogakat talál, melyekből valóban egészgyűteménye van, s melyekről aztán alakjok és nagyságok szerint könnyen megtudja határozni, hogy melyik, miféle fajú kigyótól került. Nevezetesen a vésses csörgöncz, a szemüveges kigyó *) és a franciaia koloniák hírhedt lánca-svipérája (Fer de lance) fogait tudta jól felismerni.

(Folytatása következik.)

*) és épen a méregfogak elhajlásából magyarázható Fordító.
*) Naja tripudians — Brillenschlange Fordító.

takarítások létesíthetők, de egészben vére az 1876-ik évi közös költségvetés úgy fog megszavaztatni, a mint közös kormány előterjesztette s akármily terhünkre esik, a hét milliónyi rendkívüli szükséglet fedezéséről most már gondoskodni kell. Ez okból a delegationalis tárgyalások nem is fognak sok időt igényelni. Mindenki ismeri a helyzet kényszerű voltát s iparkodni fog mielőbb átesni rajta. Így három hétnél az ülésszak ezuttal nehezen fog tovább tartani s a tárgyalások a nagy közönség érdekét alig fogják nagyobb mérvben fölébresztetni.

A delegációk egyedül érdekes mozzanata a külpolitika lesz s főleg a keleti viszonyok fognak mindkét delegatiónban interpellatio tárgyává tétetni. Meglehet az is, hogy az osztrák és a magyar delegatusok közös interpellatiónban fognak megállapodni. Akárhogy lesz a dolog, annyi bizonyos, hogy Andrassy gróf készségesen fog ezuttal is mindenről fölvilágosítást nyújtani, a mi a közvéleményre megnyugtatólag hathat. És ezuttal ujra lesz alkalmuk a monarchia népeinek meggyőződniek, hogy a külügyi kormány vezetése olyan férfiú kezében van, a ki Ausztria-Magyarország minden fontosabb érdekét megismerte s lelkiismeretesen örökdió ez érdekek megóvása fölött.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” a felirati viták első napját írja. Három felirat áll sorompóba, megküzdni a bajnokdíjért lovagias harcújtétkban. Széllről, elől a többség javaslatának tollai lengenek; semmi ríktó benne, semmi vadregényes. Mellette közepűt pánczélos levente, talpig vasban; fekete paripán. De nem gyászvitéz. Ez a közjogi ellenzék felirata. Nebékes fegyverzet meg-megzörren, a mint fészkelődik benne. Látszik, hogy nehéz teher az neki. Látszik, hogy nem az ő területre szabták. Kezében remeg az öreg dárda. Bizony eljött. Sancho Panza is megjelen számaron. A pan Miletics és pan Polit felirati éstisztulása ez. Egy bajjazzonak öltözött szörnyeteg, melyről nem tudni, hogy meg van-e veszte vagy csak megbolondult. Annyi bizonyos, hogy harap is, rug is. A részeg vadember, kit Voltaire elfogultsága Hamletben vélt felfedezni; testet ölt. Borzasztó, hogy e fenevadnak a parlamentis szabadság révén kiváltsága kerül köztünk dühöngeni, nyílt üléseben, az ország színe előtt. Bámulja a képviselőház rengeteg türelmét, mely ez injuriák és blasphémiák ivszára terjedő sora folytán a megvetés fagyos nyugalmaiban meg birt maradni. Bámulja, de érti. Ezzel az örvülettel szemben minden felháborodás megtisztelő lett volna. Ezt csak a hideg megvetés illette meg, legfeljebb a gúnycakzajjal szagkatva át, melyben az elfojtott undor és utálat keres kifejezést. A harcújtétek rajzolásához fog. Hálájának adóját róla le előbb a ház elnöke iránt, ki a Miletics-Polit-féle arcátalanságokra kijelentette, hogy ha azok elmondattak, a rendreutasítás el nem marad vala. Hasonló módon tisztel meg magát a ház, midőn e szidalmaktól megtagadta a kinyomatás tiszteiségét. S erre egyszerűen történt meg az első fegyverfogás. Horváth Lajos szabatos tömörséggel adta elő a felirati bizottság vezérlelveit. Simonyi Ernő szólt utána, de beszéde megszokadván, nyugton várja, mit hoz a holnap s a második fegyverfogás.

A „Nemzeti Hírlap” Miletics javaslatát nem felirati javaslatnak, hanem egyszerűen egy nagy impertinentiának tartja. „Sérelem a nemzet, az ország, a fejedelem iránt” mint a belügyminiszter helyesen megjegyezte. Nem tartja célszerűnek ezuttal a szót vesztegetni a Miletics-féle lázításból és conspirációkból álló politika ellen. A beszéd ideje lejárt, megjött a tettek. Szavak helyett vaskézrel kell Magyarország ellenségeit megczafolni.

A „Pesti Napló” Miletics emlékiratát attentatumnak nevezi. Célja nem felirat a fejedelemhez, hanem bujtogatás a kormány ellen. A népet az adók és a hadviselés ellen igaztja nyíltan. Erdősztást és földosztást ígér a végvidéknek. Uj nemzetiségi törvény kell neki, nemzetiségi foederalismussal. És erre szövetségsekül hívja a szászokat s Erdély oláhjait s megtámadja a korona egységét, meg az uniót Horvátországgal és a végvidékkel s az uniót Erdélyel. A kiegyezés törvényességét eltagadja. Szánalmas volna az ilyen bűdület, ha nem volna oly elvetemedett és veszedelmes.

A hercegovinai lázadás.

Ausztria-Magyarország és Montenegró egymás iránti előzékenysége és bizalmas viszonyairól ezeket írja a „P. Corr.”

„Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, Montenegró fejedelme azon kérésrel fordult a napokban az osztrák-magyar kormányhoz, hogy tekintve a Montenegróban tapasztalható hiányt az orvosi személyzetben, a Montenegróba menekült számos sebesült gyógykezelésére néhány orvost küldjön. A cs. és kir. kormány a legkészségesebben eleget tett ezen kívánságnak s legközelebb el is fog utazni Montenegróba három polgári orvos, kik erre

önként ajánlkoztak, fölszerelve minden szükséges szerekkel.

Nem kevésbé előzékenynek mutatta magát a cs. és k. kormány a fejedelemnek egy másik kívánsága iránt is. Ugyanis jelenleg nem kevesebb mint 30.000 főnyi férfiak, nők és gyermekekből álló menekültek vannak Montenegróban. Készint hajlék, de legnagyobb részben táplálék nélkül a legnagyobb inségnek, éhhalálnak vannak kitéve ha csak valamely oldalról a legelkülöztetlenebb segély nem érkezik. Montenegró, mely azon szerencsétleneknek megadta a menedékjogot, maga is sokkal szegényebb, hogy sem ily nagy számú idegeneket huzamosabb időre eltarthatna. A fejedelem tehát indítatva érezte magát arra, hogy újból azon kérésrel forduljon az osztrák és magyar kormányhoz, miszerint ez a menekülteknek élelmi szerekben segélyt nyújtson. Ugy humanitarus tekintetek, mint azon veszélyes következmények megfontolása, melyek azon körülményből származhatnának, hogy az osztrák területhez oly közel a nyomor ütött tanyát, arra bírták az osztrák-magyar kormányt, hogy ezen kívánságnak is eleget tegyen. Ugyanis már utasítottatt Dal-mátia helytartója, Rodics báró, tábornagynagy, hogy annyi gabna és más élelmi szert küldjön Montenegróba, a mennyit a szükség pillanatnyi enyhítésére elegendetlennék tart.”

A török birodalom keresztény alattvalói az osztrák magyar külügyi kormány ezen legújabb tettéből is meggyőződhetnek arról, hogy monarchiánk csak javukat akarja: mig egy felől igyekszik oda hatni, hogy a harcznak vége legyen s a keresztény lakosság méltányos engedményekben részesítessék a portától, ille-tőleg helyzete oda javíttassék, a mint azt egy jól rendezett állam és a korszellem igényei megkívánják, másfelől igyekszik a háboru által már is okozott nyomort töle kitelhetőleg enyhíteni. Azt hisszük, ez híven tükrözi vissza és jellemzi az osztrák-magyar külügyi politikát a kelet bonyodalmaival szemben.

Hogy e politika alkalmas arra, hogy a keresztény népség rokonszenvét megnyerjük, mutatja az is, hogy Nikita montenegrói fejedelem bizalmas kérésével a mi kormányunkhoz és nem máshoz fordult.

Szerbiában erős lábra kapott a törököktől való félelem. Országszerte általános a pánik. A szerbek is úgy érzik magokat, mintha a török a nyakukon ülne. Sok félelmet gerjeszt a török haderőnek a szerb határ mellett, Nisnél történt concentrálása. Mintha minden pillanatban a hirt várnák, hogy a török előcsapatok már átlépték a szerb határt.

Csak azt nem lehet tudni, hogy vajlon a közvélemény illetén befolyásoltatása és irányoztatása a kormány részéről jön-e, hogy ez által a folytatott hadi készülteket s a szerb seregnek részben mozgósítását indokolja, vagy pedig a harcziás fanatikusok részéről, kik ily uton módon akarnak pressiót gyakorolni a kormányra, hogy ezt bele vonják a bonyodalmaikba. E közben keményen dolgoznak a sereg összmozgósításán, fölszerelésén stb., a sütdőkben kétszer-süti készítenek és általában nagy gondot fordítanak az élelmi szerek összehalmozására.

Nyugodtan gondolkozz emberek azt tartják, hogy mindez nem szükséges azon esetre ha csak a védelemre gondolnak. Mi a nagy hatalmakat illeti, ezek ép oly kevésbé fogják megengedni, hogy Törökország megtámadja Szerbiát feltéve, hogy ez nem szolgáltat komoly okot a támadásra — mint a hogy nem tűrnék el, hogy Szerbia tetteleg beleavatkozzék a hercegovinai és bosnyák fölkelésbe.

Bukarestben e hó 11-én alakult egy bolgár-társulat „Szlovanszka Druzina” név alatt. A hatóságnak bejelentett célja, hogy a hercegovinai és bosnyák fölkelésben résztvevő sebesülteket pénzzel és élelemmel segélyezzék. Ily cél kitűzése mellett a román kormánynak nem volt hatalmában megczafolni egy ily társulat létrejvetelét. De nyilvános titok, hogy e bolgár-társulatnak egyik célja az is, hogy bulgáriában lázadást idézzon elő. Ezért a román miniszterelnök; Catargiu kijelenté a Bukarestben élő tekintélyesebb bolgároknak, hogy rögtön kitételt a szürköt a határokon, ha Romania állását compromittálni fognak.

Szerencse Romániára nézve, hogy most nem a Bratiano-Rosetti kormány áll az ügyelén, mert ez esetben még fegyveres bolgár bandák is alakulnának Oláhországban, a m nemesek általában nevelné a keleti zavarokat de Romániát is beláthatlan végű bonyodalmaiba döntén.

A bukaresti bolgár egyesület élén állnak a következők: Stranschi, Apostolos, Dimitro Jeger, Laczkovics, Cavalgiev és a „Bolcan című bolgár lap szerkesztője Tsankov.

A Mezőség közegészségügyi viszonyairól

főleg az ott uralkodó váltólázról.

Folytatás.

II.

„Az ujon épített pálya — mond F. I — egész vidéke erdőtlen, nagyobárra rétlé „legelőül használtatik s oly vízűs, hogy nem

ak a mélyebb völgyekben van számos patak és mocsár, hanem egészen magasán a választó dombjai közt is voltak posványok, melyeknek lecsapolása a Kolozs és Boos közötti vonal-részletnek legnehezebb feladatai közé tartozott és a kolozsi völgy kezdetében eleve is nagyobb (mintegy 2 holdnyi területű) mocsár van. Kolozsvártól Apahidáig az és fél mérföld hosszú vonalon a Szamoson kívül van 5 patak (Malomárok, Békás, Zaráros, Sós és Dezmeri patak) és 11 kisebb és az Apahida melletti, az indóház letelepítésénél levezetett. E mellett a rétek Szamosfalva és Apahida közt oly vízdúsak, hogy csak is a többé-kevésbé sikerült draináge által vannak az elmosódástól megóva; később esőzés után pedig a legnagyobb rész víz alatt áll. A Hisumál völgyében a karai állomás előtt majdnem 100 holdnyi földdarab hasznavehetlen elcsúszott állapotban van s ez állomás mögött megint néhány száz holdnyi terület a Malmostó nevét viseli, valószínűleg a miatt, mert esődusabb évben e rétek is víz alatt állanak.

Ezen vízbőség a talaj által van feltételezve, melynek alaprétége az egész vonalon sós agyagból áll. A sós agyag a Szamos völgyében kavicsosul van bevonva, de a kavicsréteg nagyobb részt a dombokról lejövő patakok által lemosódott agyaggal van beiszapolva és csak kevés helyen emelkedik a felszínre. Apahidán túl a sós agyag csak diluvialis lerakodmányokkal és fél egész egy meternyi humussal van bevonva s itt több helyen a sós agyag egész a felületig ér. A mint a sós agyagnak áthatatlansága miatt a légköri csapadék a felületen visszatartatik, úgy a földnek bomlatagsága miatt a patakok és árkok magas esésük daczára csakhamar beiszapolódnak.

Ezenkívül az egész vidék forrásai, a patakok vize s úgy a mocsároki is konyhasó tartalmu (onnan Sós-patak, Sós-bóra, Sós-rét, elnevezés Szamosfalva és Apahida közt) és a Hisumál völgyben a patak partjai, az érintett mocsárhelyek, az útszélei és a vonatöltősi árkok (Materialgraben) szárazságnál fehér, lepelyszerű konyhasó réteggel vannak bevonva. Egy nagyobb sóskut van a karai állomás előtt, mely minden bővebb esőzés után, kiönt, több sósforrás közül egy nagyobbik az első tunnel előtt folytonosan sós vizet kever a Hisumálhoz és végre az egész telepen elszórt kisebb-nagyobb konyhasó-telepek fordulnak elő, de összeálló 1—2 lábnyi vastag sórétegek is, mint milyen az első tunell előtti vízereszték alapzatának ásásakor találtattott. Így tehát ezen vidék vize hasonlít némileg a tengervíz és édes víz keverékéhez (Brakwasser), a mely tudvalevőleg a folyók deltáit váltólag-területekké teszi. Hogy vajjon ily helyeken a váltólag-gerj a viznek változó sóartalma miatt tönkremenő és rothadásnak induló növényi anyagokból fejlődik-e (Griensinger) vagy pedig a viznek egy bizonyos csekélyebb sóartalma (p. 1/2 vagy 1%) a gerjet fejlesztő szervesetek bujjakodására vagy vegyületek támadására kedvezőbb, mint más, ennél higabb vagy ennél sürűbb vizoldat, az csak hosszabb ideig tartó exact vizsgálatok által lenne eldöntendő; bár e helyen a növényzet gyér, mennyisége inkább az utóbbi nézet mellett szól. A mocsárvíz pontos és évekig folytatott só meghatározása s ennek a váltólag ingadozásaival történendő egybeazonosítás által, kétségszerűen ezen kérdés eldöntése biztos alapot fog találni.

(Folytatása következik.)

Városi ügyek.

Hirdetmény.

A bélyegilletékek és díjak tárgyában szentesített 1875-iki évi XXV. törvényozikk életbe lépté alkalmából következők juttatnak a t. cz. közönség tudomására:

Az illetékek megszabásával, mely eddig a kir. adóhivatalok által gyakoroltatott, jelenben a kir. illetékkiszabási hivatalok vannak megbízva

Ha illetékmegszabás végett ingatlanokra vonatkozó jogügyletek jelentendők be, kötelesek a felek vagy közvetlenül az illetékkiszabási hivatalnak vagy ahhoz leendő beküldés végett az illető adóhivatalnak.

a) az eredeti okirat bemutatása mellett, annak egy hiteles másolatát a jogügylet megkötésétől számítandó 8 nap alatt;

b) az ingatlant terhelő föld- vagy házadónak azon évi összegét, melyben a jogügylet megkötöttet, vagy ha akkor a folyó évi adó még kiróva nem lenne, az előző évi adó összegét; oly szolgálmányok iránt kötött jogügyleteknél, melyek értéke készpénzben kifejezve nincs az illeték alapját képező szolgálmány értékét kiütendő bizonyítványt az ügylet megkötésétől számítandó 28 nap alatt átadni.

Ezen bizonyítványt Kolozsvár városában az adótelevény kezelésével megbízott városi adóhivatal főnöke köteles kiállítani.

Ingatlanokra vonatkozó jogügyleteknek illetékmegszabás céljából a telekkönyvi hatóságok utján történt bejelentései továbbra is érvényeseknek tekintendők, ha a telekkönyvi bejegyzés iránti kérvény az adó, illetőleg értékbizonyítvánnyal felszerelt, a telekkönyvi hatósághoz a jogügylet megkötésétől számítandó 8 nap alatt nyújtott be.

Ha ily bizonyítvány a bemutatására szabott 28 napi határidő alatt meg nem szerethetnének, ezenkörülmény az illetékkiszabási hivatalnak bejelentendő.

Ezen bejelentés nélkül a jogügylet bejelentetnek még akkor sem tekintetik a ha az okirat az illető illetékkiszabási hivatalnak már át is adatott.

A fenydíezett törvényezikk ezen rendelkezése nyomán felhívatik a t. cz. közönség, hogy az illeték kiszabása céljából a fenti b) pont értelmében jogügyletek tárgyában szükségelt ily természetű bizonyítványt a városi adóhivataltól megszerezni s azt a fenn elősorolt esetekre törvény által kitűzött határidő alatt a kir. illetékkiszabási hivatalhoz, esetleg közvetlenül a kir. telekkönyvi hatósághoz beadni el ne mulassza.

Kolozsvárt 1875. szept. 10-én.

Simon Elek,
polgármester.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda Pesten septemb. 17. 10. ó. 40 p. d. e.
Érkezett, septemb. 17. 11. ó. 40 p. d. e.

Tegnap a felirati vitában Möriz Pál a kötelező polgári házasság ellen, Sennyey hosszabbabban a többség felirat mellett szolt; ma a vita folytatása.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, sept. 17. 1875.

— **Egy adoma ő Felségéről.** Egy francia lap a következő történetét beszéli el: „Azon őrmester, ki szerencsés volt Ferenc József főherceget, a jelenlegi magyar királyt a fegyverkezésre megtanítani, velencei ember volt. A főherceg megszerette az őszinte embert, s szolgálatába fogadta. Az 1866-iki háború alkalmával egy napon a hű szolga ő Felségéhez közeledett. „Kérni akarok valamit?” — kérde őt a király. — Igen felsége uram. Szívemből sajnálom, de kényszerűen vagyok Felséged kegyességét megköszönve, felmondani ezutáni szolgálatomat. — „S vajjon miért?” — Én olasz vagyok Felséges uram, nem tagadhatom meg hazámat. — „Igazad van fiam” — felel a király, de segíthetünk e dolgon a nélkül is, hogy távoznod kellene. Mától fogva nem vagy osztrák katona, de megmaradsz szolgálatodban, mint fegyvertárolnokom. Meg vagy ezzel elégedve?” — Meghiszem azt, válaszol az olasz, s egy könyvet törölt ki szeméből. „A nevezett lap erre azt jegyzi meg, hogy az olvasó nem tudja, az őrmester hazaszeretét, vagy ő Felsége nagylelkűségét bámulja-e.

— **Különös szerencse** érte az erdélyi részeket. A képviselőház legközelebbi gyűlésein Miletics és Polit nevű ismert jó madarak által aláírt botrányos felirati javaslat az erdélyi részeket a pártfogás különös kegyében részesíti. A felirat ránk vonatkozó passusa így szol: „Erdélynek Magyarországgal egyesülésének kérdése úgy van megoldva, hogy a románok ezen egyesülésnek a módjával, a szászok ennek következményeivel nincsenek megelégedve, és hogy a románok az országgyűlési képviselőválasztásoktól való tartózkodás által elégtelenségüknek kifejezést adni meg nem szűnnek. Azt hisszük, sem az erdélyi románok, sem a szászok nem köszönik meg ezen szerb fogadatlán prókátorok pártfogását.

— **A „M. Polgár”** nyilasa örömet fejezi ki a felett, hogy a kolozsvári színházi választmány ajánlatára a n. városi kommunikatás által történt elvetetése folytán a belügyminister megmenekedett a kellemetlenségtől, hogy a választmány ebbeli határozatát megsemmisítse. Ez örömeinek kapcsán egész szendélylyel bizonyítja a társulat ittmardadásának szükségességét, biztosítván róla, hogy e fel fogása mellől egy hajszállyal sem tágit, „akármennyit fecsegnek ellene olyan emberek, kik ez ügyet komolyan sohasem tanulmányozták s nem értenek hozzá.” Amit nyilas elmond, csak bővebb indoklása annak, hogy a mostani móddal a társulat egy tekintélyes része és az opera tagjai majdnem mindnyájan csak fél-évi szerződést kaphatnak; így képtelenség jó tagokat szerződtetni, sőt megnyerni is; az úgynevezett állandósítás jótéteménye pedig évenként a tagok felének elűzetésében fog nyilatkozni. — Hogy pedig a M. P. oly bizonyosképp állítja, miszerint a belügyminister rá hallgatva a választmány határozatát megsemmisítette volna, azon nem csodálkozunk, mert ennek a közelmúltban is elég tanúsága van abban, hogy a belügyminister a választmány egybealkotásánál

a M. P. hasábjain mutatkozó óriási dramaturgiai tanulmányt felhasználni elfelejtette. Végül pedig engedje nyílas meglepetésünket fejeznünk ki azon tévedése felett, mely szerint a „Kelet” őt egy halszánya is el akarta volna téríteni véleményétől. Mi valóban azt hívők, sokkal jobb véleményben van felőlünk a M. P., hogy sem felténné rólunk, miszerint olyan munkára vállalkozunk, mely legkevésbé sem fizeti ki magát.

— **Marcell Géza** jutalmául tegnap Offenbach egyik régi csinos operette-je, a „Sohajok hídja” tele ház előtt került színre — a színlap szerint — először a nyári színházban. E darabot — ha jól emlékszünk — már látta a kolozsvári közönség Latabár színtársulatától, mikor az ezéltől nyolcz vagy tíz évvel egy alkalommal a városi rendutban tartott volt egy ideig előadásokat. Azért azonban tegnap, mint újdonság szerepelt; s megfelelő is újdonság minőségének, különösen az előadást illetőleg. Egy két elsőrangú szereplőt (Medgyaszai Ilka, Neszed Anna, Vidor, Kassai, Marcell és Zajonghi) és egy pár sikerültebb jelenet kivéve, az egész előadás nagyon is látszott, hogy először került színre. Azonban ettől eitekintve, a közönség elég jól mulatott a szép zenéjű operetten, különösen pedig Neszed Anna és Medgyaszai szép dalaikon s Kassai, Marcell és Vidor ügyes, jóhumoru játékokon. A mi a darabot illeti: zenei tekintetben egyike Offenbach legsikerültebb operetteinek; s ezért — ha mindjárt nem is meglehetően üres és szellemtelen liberattójáért — megérdemelte, hogy színrehozássák s méltóbb helyet foglalhat a repertoiron, mint a mester sok újabb terméke.

— **A lövöldében** — mint már írtuk — vasárnap, f. hó 19-én „lámpa-lövészet” lesz; ez alkalommal mutatja be magát először az egyet zenekara: a Gucci János vezetése alatti népzenekar, még pedig díszegyenruhájában. E népzenekar egyike a városunkban működő jobb zenekaroknak és szolgálatainak a lövészegettel részére tett felajánlásával elismerésreméltó jelét adta a közügy iránti érdeklődésének. Ugyancsak a vasárnapi lövészet alkalmával a „Hilária” dalegylet közreműködése is meg van nyerve s a jeles dalegylet dalelőadásaival szintén emelni fogja az ünnepély érdekességét és vonzerejét. Az u. n. „lámpa-lövészetből” is tartottak már közlebről próbát, még pedig oly teljes sikerrel, hogy lövészeink a legkedvesebb élvezetnek nézhetnek előbe.

— **Graf Jakab**, a helybeliev. ref. főtanodában a német nyelv tanára, közép-, realpolgári iskolák és képeződik számára német nyelvtant írt, melynek második része is megjelent a Franklin társulat kiadásában. A munkát a helybeli ev. ref. főtanoda tankönyvűl fogadta el s számos gyarló német nyelvtanaink között mint ez idő szerint a legjobbat ajánljuk a tanodák figyelmébe. Ára 1 ft.

— **A kolozsmonostori** m. kir. gazdasági intézetnek a múlt évről szóló értesítője szerkesztőségünkhez is beküldetett. Az értesítő a rendes tanodai értesítések felett különös beccsel bír, kivált a gazdasági-közönségre nézve, mivel az intézetnek részletes adatokkal felszerelt képét adván, egy mintagazdaságról ad tanulságos fogalmat. Szóval megérdemli, hogy minden jó gazda megszerezze magának, mert tanulhat belőle.

— **A kolozsmonostori** intézet látogatottsága közel mint három tanévben — mint az „Erd. Gazda” írja — a következő volt: 1872—3-ban első éves 30, másodéves 25, harmadéves 24, összesen 79 növendék; 1873—4-ben első éves 30, másodéves 25, harmadéves 18, összesen 73 növendék; végre az 1874—5. tanévben első éves 25, másodéves 23, harmadéves 20, összesen 67 növendék. Az intézet első tanévben (1869—70) volt összesen 40, a másodikban (1870—1) 48, a harmadikban 73 növendék. Bár az ingadozás nagyon nem mondható, mégis fájlni lehet, hogy évről-évre apadást látunk és hogy épen azon osztály, melynek érdekében az intézet emeltetett, csak alig akarja azt igénybe venni.

— **Helyreigazítás.** Közlebről írok más lapok után, hogy a hunyadmegyei szolgabírák oláhu irnak át más hatóságokhoz. Dévai rendes levelezőnkől e tárgyban a következő felvilágosítást vesszük: „Megindította az aradi „Alföld”; utána fujja talán minden lap, maga a „Kelet” is, hogy Hunyadmegyeinek minden szolgabírása oláh köriratu pecsétet használ s oláhu lirat más hatóságokhoz. Szörnyűséges egy állapot! Épen olyan szörnyű, mintha a „Kelet”-ülzenének el, hogy mindennap oláh nyelven jelenik meg. S épen olyan igaz! Hunyadmegyeinek 15 szolgabírása közül 13 tősgyökeres magyar; így hívják őket: Barcsay Ábrahám, Barcsay Béla, Borbáth Antal, Makray Aladár, Keresztész Sándor, Mara György, Bágya Zsigmond, Pogány Ádám, báró Kemény Elek, Puy Zsigmond, Todor Sándor, Tornyai Gyula, Várady Bertalan. Ezekről csak így a névsor után is elhibezik nekem, hogy sem oláh pecsétet nem használnak, sem oláhu nem irnak. Két szolgabíró román ember ugyan; de én azoktól

sem láttam sem oláh pecsétet, sem oláh átiratot; pedig pecsétjüket s átiratukat láttam elégszer. No hát ilyen alaptalan ráfogásokkal békét kell hagyni Hunyadmegyének!”

— **Alcsernátonban** (Háromszék) — mint a „H. Ztg.” írja — pár nappal ezelőtt egy tűzvész négy épületet, 3 csürit és egy istállót elhamvasztott. A népes községnek (2300 lakosnál több van) egyetlen-egy fecskendője sincs, a mi elég megrovásra méltó hanyagság ily népes község előljárásáig.

— **Andrássy gróf** és Baker ezredes. Egy bécsi lap londoni levelezője a következőket írja: — Fogadni mernék rá, hogy Andrássy grófnak sejtelve sincs róla, hogy arczképe itt nálunk mily közleketnek örvend. Mult vasárnap a city-roadon megyek végig, temérdek ember jön velem szembe, mind egy durva nyomásu papírt tanulmányoznak, melyen külügyminiszterünk hü képe látható honvédfusár-egyenruhában. Nem tudom mire értem a dolgot. Végre a city-road végén igen kezdetleges állványon óriási vászonleplel látok e felirattal: „the latest sensation” Mellette valaki felpennnyével kis verseteket veszteget, melyen 104 versszakban van megemelve a Baker-Dickinson eset; az első lapon Andrássy gróf arczképét látom, alatta e szavak: Baker ezredes leghibebb arczképe. Az illető valami arczképarusnál nyilván „fess” ezredest keresett, szemé ép külügyminiszterünk arczképén akadt meg, ezt vette hát meg és példátlan sikerrel árusítja el azt, mint Baker ezredes „legsikerültebb” arczképét.

— **A „Jelenkor”** tegnap száma jelenti, hogy bevégzi pályafutását s nem fog többé megjelenni. A papáság kölőnye volt s újévkor indult meg. Sirjánál elismeréssel jegyezhetjük föl, hogy az egyházi kérdésekben fölöslegesen tartotta azt a bősúltséget, mely által a vele egy ösvényen járó „Magyar Állam” oly hirhedt lett. Eszejárása is tisztább volt s nem traktálta olvasót szent János-szobrok csodálatos megfordulásával és e köszentek elszőrnüködsével a budai áríz fölött.

— **Nagy szerencsétlenség.** Szaniszlóól írják e hó 11-éről: tegnap Bukovnában Uscie-Zielőne mellett borzasztó szerencsétlenség történt, mert a csónak, melyen az embereket a tulsó partra szállították, felfordult és negyvenegy ember oda veszett a hullámok közé; segedelem sehoian sem érkezhettvén, szó sem lehetett a menekülésről.

— **Kolumbusz Kristóf** szentté avatását sürgetik a jezsuiták a „Civita Cattolica”-ban. Már a vatikáni zsinat alkalmával a bordeauxi püspök, több bibornok által támogatva tett ez iránt fölterjesztést a pápának, de akkor a dolog abba maradt. Most valószínűnek tekintik a szentté avatást.

— **Napoleon kardja.** Azon történeti nevezetességi kardról, melyet Napoleon Sedannál átadott Vilmos császárnak, német lapok most azt közlik, hogy Csalnau tábornok már 1871. martius elején kapta visza Berlinben Bismarck hercegtől, mivel titkos tanácskozást folytatott. Csalnau tbnok ekkor Courtier név alatt tartózkodott Berlinben.

— **Bukovina hercegség** az osztrák tartományokkal történt egyesítésének százados évfordulója october 4-kén fog nagy díszszel megünnepeltetni. Ugyanekkor nyitják meg az új czernowitzi tudományos egyetemet. — Az ünnepélyességekre a reichsrath képviselőháza is meghivatván, tízvennégy képviselőből álló bizottság fogja ott képviselni.

— **Mai számunkkal** veszik olvasóink Pap János előfizetési felhívását „A köszívű apát” című 4 kötetes regényre. Ára 3 ft. o. é. Az előfizetési pénzek Nagy-Enyeden Volz és Körner nyomdájába küldendők. Gyűjtőknek 10 példánytól egy tizzeletpéldány árul 6 előfizetőtől pedig 20 s le fog számíttatni.

KÖZGAZDASÁG

A vallás- és közoktatási m. kir. minis-
ternek f. évi 20377. sz. a valamennyi
megye tanfelügyelőjéhez és az egyházi
hatóságokhoz intézett körlevele.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelem-
ügyi m. kir. ministerium 1873. évi augusztus
hó 6-án 6947. sz. a. kelt rendeletével a közs.
faiskolák ügyének előmozdítására minist. biz-
tosi minőségben kiküldött Lukácsy Sándor vándor-
tanítóknak 1874. aug. hó 20-án kibocsátott
utasítását /. alatt másolatban azzal küldöm
meg, hogy nevezett min. biztost úgy az általános,
valamint az egyes esetekben közvetlen megkeresésére is, eljárásában a törvényes kor-
látokon belül készséggel támogatni kötelességének ismerje.

Budapest, 1875. aug. 28.

Trefort Ágoston, s. k.

A községi faiskolák berendezésére
vonatkozó ministeri biztosi uta-
sítás.

1. §. A községi faiskolák szabályszerű
munkásságának f. 1874. év őszén az egész
országban és minden községben meg kell in-
dítani.

Ezen rendelet alapszik az 1868. évi nép-
oktatás XXXVII. t. cz. — a földmivelés-, ipar-
és kereskedelemügyi ministerium 1874. évi 20377.
sz. a. vallás- és közoktatásügyi ministerium 1874.
évi 20377. rendeletében és a községi faiskolák ter-
vét adományozók határozott akaratában.

A községi faiskolák szabályszerű mivél-
sét ez uton adandó további utasítások vezetők,
egynemely törvényhatóságnak hatósága terüle-
tére kiadott szabályrendeletei épségben tartá-
sával.

2. §. A községi faiskolák feladata:

a) Az ország befásításához minden község határbeli ültetésekkel járulandó, e célra alkalmas cseméket nevelni.

b) Azon vidék legalkalmasabb nemes
gyümölcsfajait szaporítani és azokat első sorban
a község lakócai között, azután a vidéken ter-
jesztetni.

c) Azon vidék viszonyainak és a községi
lakosok igényeinek legjobban megfelelő jövedel-
mező kertipart kifejteni.

d) A népkislati ifjuságot a közs. faisko-
lában erejéhez mért munkálatokkal elfoglalva,
az elsorolt gazdasági és kertészeti okserű mi-
veletekbe tanítójuk által gyakorlati uton beve-
zetni és azuton adandó magyarázatokkal felvil-
lósítani, oktatni.

e) Ezeknél fogva a községi faiskolák be-
rendezésénél oda kell törekedni, hogy az azon
község viszonyai szem előtt tartásával tenyész-
kísérlet — és minta-kertjeit, valamint beszer-
zési forrásait szolgáljon a község földmivelő
lakossága azon osztálynak, melynek változott
viszonyai követelte ismereteket határára kívül
magaának megszerezhetni sem módja, sem al-
kalma.

Ezen szakaszban foglaltatván a közs. fa-
iskolák nagy horderejű munkássága, rövid ki-
nem elgithető magyarázat helyett alkalmi
utasításokkal lesz az „a községi faiskolák hivata-
los közlönye” utján szabatosan kifejtve, szük-
ség esetében külön utasítások és helyszínen adan-
dó utbaigazításokkal kiegészítve.

3. §. A határbeli ültetésekhez tartozik:

a) A községi szélesb utcák, nagyobb
terek, különösen a templom és iskolatér sze-
gélyezése.

b) A köz- és mellékutak alkalmas fak-
kal szegélyezése.

c) A csordakutak mellékeinek a marha-
delelőknek befásítása, hogy a forró nyári na-
pokban egészséges menhelyekben részesüljön a
legelőszó marha.

d) Homokkötés a futóhomok tovább ter-
jedésének gátlásánál.

(Folytatása következik.)

Jutalomjáték.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Bérlet szűnet.

Kolozsvárt, szombaton, sept. 18-án 1875.

Kassai Vidor jutalomjátékaiul

FALU ROSZSA.

A budapesti nemzeti színház által 1874-ik évre kitű-
zött pályázaton 100 arany pályadíjjal jutalmazott ere-
delt néps zímű, dalokkal, 3 felv. írta: Tóth Ede,
zenéjét szerző Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK.

Feledy Gáspár, gazdag falusi földesur Szentgyörgyi Lajos	gyermekkei	Krasznai.
Boriska		Vidor.
Bátki Teresi, árva Feledy Gáspár		Kassai.
gyámja alatt		Szabolcsi.
Göndör Sándor, szolgaleány		Horváth.
Finon Rózi, menyecske		Szabolcsi.
Csordás, gazdamester		Szabolcsi.
Csordásné		Szabolcsi.
Sulyokné		Szabolcsi.
Tarisznyásné		Szabolcsi.
Egy öreg paraszt		Szabolcsi.
Megyei csendbiztos		Szabolcsi.
Kónya, kántor-tanító		Szabolcsi.
Gonosz Pista, bakter		Szabolcsi.
Gonoszné		Szabolcsi.
Cserebogár Józsa, szolgabíró		Szabolcsi.
Czene, cigányprímás		Szabolcsi.
Adus, vén czimbalmos		Szabolcsi.
A makhetes, korcsmáros		Szabolcsi.
Neje		Szabolcsi.
Józsa		Szabolcsi.

Nép mindkét nemből. Vendégek, cigányok. Tör-
ténethely: Felső-Borsod vidéke. — Idő: Jelen-
kor. Az első és második felvonás közt egy évi
időköz.

A n. érdemű közönség szives pártolását aján-
lja magát

Helyarák mint rendezés.

Kezdeté 7 órakor. Vége 9 után.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Szeptemb. 16-án 5% Metaliques 7035 ft
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 74. —
ft. 1860-iki államkölcsön 112.80 Bankrésze-
nyek 980. — Hitelesítvények 215.20 London
111.75. ft. Ezüst 101.80 Cs. kir. arany 529 1/2
t. Napoleon d'or 891 1/2, 100 mark németér-
tékű 55.05. —

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.25
Temesvári 81.50 Erdélyi 7950 Horvátországi
84. —

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

(399)

(1-3)

Szálloda-üzlet bérbeadása.

Kolozsvárt a hidutezában, több
évek óta fenálló

EUROPA SZÁLLODA,

teljesen felszerelve úgy a mint jelenben
van, bérbe adó 1875. évi Szent-Mihály
napjától kezdve, **egy vagy több
évekre**, szabad kézből akár egész-
ben, akár külön-külön a vendégszobák,
étterem és csemege-tár, ahhoz képest, a
mint az ajánlatok az üzlet tulajdono-
sára nézve előnyösebbnek mutatkoznak.

Bővebb értekezés TOMPA KÁ-
RÓLY ügyvéddel, mint br. Bánffy Elek
üzlettulajdonos meghatalmazottánál.
Kolozsvárt kül-monostortetű 49. sz.

(5-8)

(313) **Óvszerek.**
(Cordonok)

Legfinomabb francia gyártmány, kizárólag 1-1/2 4. frt-ig,
legbiztosabb óvszor

Fimpecheur
legjobb gépet az éjjeli magánlélek megaka-
dalozására használatai utasítással darabja 2 frt-ig kapható

ZIEGER JOHANNAL Grätzban.
Gummi-árak különlegességei miatt.

Kedvelt népdalok.

Énekhangra zongorakísérettel gyűjti TISZA ALADÁR.

1. Rozmaringszál... — 2. Valjon ki ez a nyárfás... — 3. Pántlikás kalapom... — 4. Erdő, erdő sűrű erdő... — 5. Jaj be beteg vagyok... — 6. Beh sok falat! — 7. Kiadott a Tisza vize... — 8. A kanyargó Tisza mentén... — 9. Az én csizmám csikorgós... — 10. Sajó kutyám... — 11. Beh! szomorú ez az élet... — 12. Áld meg Isten, áld meg... — 13. Volt nekem egy daru-szörű paripám... — 14. Jaj be szennyos ez a maga kendője... — 15. Mig azt mondják... — 16. Hová csikós olyan szaporán.

Ára 1 frt 50 kr.

Blaháné legkedveltebb dalai.

16 közkedvességű magyar népdal a „Falu rozsaszából” énekhangra zongora kísérettel alkalmazta TISZA ALADÁR.

1. Hej! hortobágyi gulya járás... — 2. Csak azt mondják... — 3. Édes anyám rózsafa... — 4. Hej violám, violám... — 5. Van nekem szerettem... — 6. Pusztá ez az egész vidék... — 7. Fogadásom tiltja szeretni... — 8. Bodrog vize folyik... — 9. Szabad madár vagy te rózsám... — 10. Zápor eső hull a sötét... — 11. Vékony haja van a piros almának... — 12. Vesd rám szeli-liden... — 13. Az a kis lány selyem ágát... — 14. Oda fen a felső réten... — 15. En vagyok az... — 16. Szól a világ...

Ára 1 frt 50 kr.

A Falu rozsaszából:

„Szár az ágon bús gerlicze turbékol... — „Fogadásom tiltja szeretni”... — „Huzzad csak, huzzad.”

Zongorára szerkeszté TISZA ALADÁR.

Ára 60 kr.

A háromszéki leányokból:

„Hogyha én levelet írhatnék”... — „Marosvize folyik csendesen”... — Elemér dala: „Csak egy szép leány”...

Zongorára szerkeszté TISZA ALADÁR.

Ára 60 kr.

A dalgyűjteményekben a dalok akként vannak zongorára alkalmaz-
va, hogy azokat **énélkül is elő lehet játszani**, mintán a dal-
lambangok a zongora részben is benn foglaltatnak.

Zeneművek megrendelésénél legcélszerűbb a postai elkerülése tekintet-
ből, az összeget postán utalványozni; mely esetben bármely hangjegy bér-
mentve küldjük meg.

Ajánlom egyidejűleg gazdagon felszerelt **zenemű-raktáromat**; különösen
a hírneves „Edition Peters” olcsó és kedvelt kiadásokat, melyek
folyvást raktáron vannak.

Zenemű-jegyzékeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Ugyan csak:

Stein János könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók:

A magyar királyság katonai földirata.

Földrajzi kézikönyv.

a m. k. honvédelmi miniszter 1875. ápril 9-kén
számu rendeletével ideiglenes tankönyvvül elfogadva

Összeállította Ujhegyi Béla,

m. kir. főhadnagy és tanár a m. k. honvédségi
Ludovika akadémián.

Ára 1 frt 20 kr.

JENNY HUGOM.

Regény. Irta **Sand György.**

Fordította **Julia.**

2 kötet. Ára 2 forint.

!! Uj csárdások, népdal gyűjtemények sat.

Zongorára!!

**Épen most jelent meg
és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:**

Blaháné és Tamássy legkedveltebb dalai a „Falu rozsaszából.”

1. Itt vagyok, ragyogok!... — 2. Sárgán virágzik a repeze... — 3. Alig virrad, alig alkonyul... — 4. Huzzad csak, huzzad keservesen... —

A Ripacsos Pista dalmányából.

5. Zauzska lelkem csak egy szóra... — 6. Cifra szűröm szegre van akaszt-
va... — 7. Hallod-e rózsám, hallod-e...? —

Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta Erkel Gyula.

Ára 1 forint.

Székely népdalok.

1. Nincsen olyan fényes alkony... — 2. Igazán, igazán ne járass magad után... — 3. Anyom asszony csak az a kérésüm... — 4. Oh én édes Karujkám... — 5. Maros vize folyik csendesen... — 6. Buza-virág konkoly... — 7. A kákási tekervényes... — 8. Felöltööm fehérbe.

Énekli **BLAHÁNE LUIZA**, zongorára átirta **KÁLDI GYULA.**

Ára 1 forint.

Blaháné legkedveltebb dalai.

1. A háromszéki leányokból. „Maros vize folyik csendesen”.
2. A falu rozsaszából. „Fogadásom tiltja szeretni”.

Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta **ERKEL GYULA.**

Ára 80 kr.

(22-31)

Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szer mint dr. Popp J. G. cs. k. udv. fogorvos-
J. G. cs. k. udv. fogorvos fog-plombája
(Bécs, Stadt, Bogenstrasse Nr. 2.), melyet
minél több mag egész könyv n és fájdalom
nélkül a lyukas fogra illeszthet, mely aztán
szilárdul a fogmaradványok és fogszá-
forra, a fog tovább romlását megakadályozza
a fájdalom megszüntet.

Anatherin szájvíz

dr. Popp J. G. cs. k. udv. fogorvos-
től Bécsben, Stadt, Bogenstrasse 2. sz.
1 forint 40 krajczáros palackokban.
Legcélszerűbb szar csontos fogfájás, a fogak
gyulladás, dugulás és kicsebe ellen fel-
oldja a megfagyott fogakat s gátolja annak
újraalakulását, megakadályozza a fogak
a foghú megsemmisülését által; s midőn a
fogakat és foghú minden ártalmas anyag-
tól megtisztítja, a szájak kellemes frisse-
sége kövön, elavultja a száj roz bű-
zét csak rövid ideig használata után is.

Anatherin fogpép

dr. Popp J. G. cs. k. udv. fogorvos-
től Bécsben, Stadt, Bogenstrasse 2. sz.
E kézi fogpép a fogak fel-
sége és tisztasága, az elhalt fogak ki-
gát, hogy a fogak foghú fehéreg, a fog
csúszón, azok romlását gátolja a foghú
megakadályozza.

Növény-fogpóra,

Anyira tisztítja a fogakat, hogy napon
kánti használata által nemcsak az anyira
hallhatóan borko tisztulnak el, hanem a
fogak glauza és fehérsége is mindinkább
gyapadik. — Egy doboz ára 65 kr. o. e.

Raktárak: Kolozsvárt: Woll,
dr. Hincz Gy. Engel J., Valentin Gyógy-
szerek és Karóly J. kereskedésében,
valamint Erdély minden Gyógyász-
rában, Utaszer- és díszmű áru kereskedé-
sében.

(3-3)

Eladó ház.

A Nádas-terén az új sorba 3-dik
ház 3 szoba 2 konyhával, pinze és
kamrával, 2 fűtőszoba, és négy
lóra való álló- és kettő, az ud-
varon jó kút inni való vízzel örk
áron eladó. Értekezni ott helyi
tulajdonos **HALMÁGYI JÁNOS**AL.

Kézi és fali
térképek.
Atlaszok,
Földgolyók.

Oskolai könyvek.

Szótárak,
Nyelvtanok
és
társalgási könyvek.

A bekövetkezendő tanév alkalmából van szerencsém tudósítani

a n. érd. tanár, tanító és nevelő urakat, tanuló ifjúságot, egyáltalában

ERDELY OSKOLAVILÁGÁT,

hogy könyvkereskedésemben, mely újabb időben megint nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már mint
Erdély legnagyobb könyvcsarnoka egyedül áll, mindenféle

oskolai könyvek, tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnásiumok, képezdek, ipar- és polgári iskolák, elemi-
és néptanodák, valamint magánintézetek számára nagy készletben tartatnak és folyvást
k a p h a t ó k.

(358)

(13-*)

Nagyobb megrendeléseket kérem idején beküldeni, hogy a kívánt példányok száma iránt tájékoz-
hassam magamat folytonos megrendeléseimnél, főleg pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történjék.

Tömeges megrendeléseknél, **pontos szolgálat, előnyös feltételek és jutá-
nyos árak biztosítása mellett tiszteletpéldányokat**, saját kiadásaimból pedig
**ingyempéldányokat bocsátok a t. megrendelők rendelkezésére, sze-
gényebb sorsu tanulók számára.**

Czím- és árjegyzékekkel az oskolai könyvekről, úgy nemkülönben
bármilyen **könyvjegyzékekkel kívánatra azonnal és ingyen** szolgálok,

Stein János,
könyvárus, kiadó és magy. kir. egyetemi nyomdász.

Oskolai könyvek.

Rajz- és szépírásminták.
Vizfestéshez
való színnyomatu
minták.

Római és hellen
remekírók,
szótárral és jegyzetekkel
ellátva.